

PROGRAMI UNIJE

Središnji državni ured
za razvojnu strategiju
i koordinaciju fondova Europske unije
www.strategija.hr

**PROGRAMI
UNIJE**

Nakladnik:

Središnji državni ured za razvojnu strategiju
i koordinaciju fondova EU

Central Office for Development Strategy
and Coordination of EU Funds

ISBN 978-953-7443-15-3

Tisak:
"A.G. Matoš" d.d. Samobor

Naklada:
1.500

SADRŽAJ

-
7. Programi Unije - uvod
 9. Popis Programa Unije u kojima RH trenutno sudjeluje
 10. Carine 2013
 11. Fiscalis 2013
 12. Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP)
 13. Program za poduzetništvo i inovacije (EIP)
 15. Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)
 17. Inteligentna energija u Europi II (IEE II)
 19. Sedmi okvirni program za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (FP7)
 21. Financijski instrument za civilnu zaštitu i Mehanizam za civilnu zaštitu Europske Unije
 23. Interoperabilna rješenja za europsku javnu upravu (ISA)
 24. Marco Polo II
 26. Drugi program aktivnosti Zajednice u području zdravstva (2008.-2013.)
 28. Program za zapošljavanje i socijalnu solidarnost - PROGRESS
 30. Europa za građane
 32. Kultura 2007.-2013.
 34. MEDIA 2007
 35. Mladi na djelu
 37. Program za cjeloživotno učenje
 40. Erasmus Mundus II

PROGRAMI UNIJE

Programi Unije¹ predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje usvaja Europska unija u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanim sa zajedničkim politikama EU. Temeljem posebne stavke u Općem proračunu EU u pravilu su namijenjeni državama članicama Europske unije, ali su neki od njih otvoreni i državama koje se nalaze u procesu približavanja Uniji. Smatraju se jednim od važnijih instrumenata pretpripradne strategije, odnosno upoznavanja država kandidatkinja za članstvo u EU s metodama rada Europske unije te njihovu integraciju u sektorske politike Unije. Države koje nisu članice Europske unije, i kao takve ne doprinose zajedničkom proračunu Unije, dužne su platiti članarinu za sudjelovanje u Programima Unije, a iznos članarine razlikuje se od programa do programa. O kvaliteti podnesenih projekata ovisi koliko će se uspješno povući uložena sredstva, te da li će ona biti manja, jednaka ili veća od uplaćene članarine.

Okvirni sporazum između Republike Hrvatske i Europske zajednice o općim načelima sudjelovanja Republike Hrvatske u Programima Zajednice (NN MU 6/2005)) čini pravni temelj za sudjelovanje Republike Hrvatske u Programima Unije. Za svaki pojedini program u koji se Hrvatska želi uključiti potrebno je pregovarati i potpisati dodatni Memorandum o razumijevanju koji uređuje administrativne uvjete koje Hrvatska mora zadovoljiti te financijski doprinos za sudjelovanje u određenom programu.

¹ Stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora dosadašnji naziv "Programi Zajednice" je izmjenjen te se koristi naziv "Programi Unije" (osim u slučajevima kada se u u imenu samog programa nalazi termin "Zajednica", kao što je to kod Drugog programa aktivnosti Zajednice u području zdravstva 2008. - 2013.)

Upravljanje Programima Unije

Svaki program ima posebnu pravnu osnovu i različita provedbena pravila. Detalji o provedbi svakog pojedinog Programa Unije za koji RH zatraži pristup određeni su posebnim Memorandumima o razumijevanju.

Većina Programa Unije provodi se prema centraliziranom modelu provedbe u kojem su za financijsko upravljanje i provedbu odgovorna tijela Europske komisije, tj. Opće uprave zadužene za pojedini program koje odlučuju o vrsti i trajanju programa, raspoloživom proračunu te raspisuju natječaje (pozive na dostavu projektnih prijedloga).

U nekim slučajevima pojedine Opće uprave su provedbu programa povjerile specijaliziranim Izvršnim agencijama Europske komisije koje tad obavljaju aktivnosti upravljanja programom pod nadzorom Opće uprave nadležne za pojedini program. U tom su slučaju Izvršne agencije odgovorne su za pripremu i objavu natječaja, za financiranje, evaluaciju i predselekciju prijavljenih projekata, pripremu i potpisivanje ugovora, praćenje projekata (početna i završna izvješća), komunikaciju s prijavljenim korisnicima te kontrole na licu mjesta.

U slučaju provedbe Programa za cjeloživotno učenje i programa Mladi na djelu potrebno je uspostaviti provedbene strukture na nacionalnoj razini (tzv. nacionalne agencije).

Financijski nadzor ili reviziju provode Europska komisija, Europski ured za borbu protiv prijevare (OLAF) i Europski revizorski sud (ECA).

Tijela nadležna za provedbu Programa Unije u Republici Hrvatskoj na nacionalnoj razini su:

Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU koji je, kao **Nacionalni koordinator programa IPA - NIPAK** (*National IPA Co-ordinator - NIPAC*), zadužen za sveukupnu koordinaciju uključivanja tijela državne uprave RH u rad pojedinih Programa Unije, osiguravanje sufinanciranja članarina Programa Unije iz pretpristupnih programa (Phare/IPA) te praćenje sudjelovanja u Programima Unije.

Tijela državne uprave – koordinatori programa: svako od tijela državne uprave nadležno za koordinaciju pojedinog programa dužno je sa službama Europske komisije obaviti pregovore o tekstu Memoranduma o razumijevanju te nakon njegovog potpisivanja obaviještavati potencijalne korisnike programa o mogućnostima koje on nudi i o postupku prijave projekata. Zbog centralizirane provedbe većine Programa Unije, na nacionalnoj razini potrebno je osigurati informacije i pomoć svima koji su zainteresirani prijaviti svoj projekt na programske natječaje. Unutar nadležnog tijela državne uprave djeluje služba tehničke podrške za svaki pojedini Program Unije, odnosno nacionalna kontakt točka zadužena za informiranje, promidžbu i vidljivost programa, putem koje šira javnost i potencijalni korisnici mogu zatražiti sve potrebne informacije vezane uz određeni Program Unije. U pojedinim slučajevima su nacionalne kontakt točke, odnosno nacionalni koordinatori određenog programa, izmješteni te ne djeluju u okviru nadležnog tijela državne uprave.

Nacionalni fond (*National Fund - NF*), ustrojen pri Ministarstvu financija, zadužen je za provedbu procedure plaćanja članarina za sudjelovanje u Programima Unije.

Programi Unije iz financijskog razdoblja 2007.- 2013. u kojima RH sudjeluje		Tijelo zaduženo za koordinaciju programa u RH		
1.	Carine 2013	Ministarstvo financija		
2.	Fiscalis 2013	Ministarstvo financija		
3.	Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP):	Program za poduzetništvo i inovacije (EIP)	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	
4.		Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)	Središnji državni ured za e-Hrvatsku	
5.		Inteligentna energija u Europi II (IEE II)	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	
6.	Sedmi okvirni program za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (FP7)	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa/ Hrvatski institut za tehnologiju		
7.	Financijski instrument za civilnu zaštitu Mehanizam za civilnu zaštitu Europske unije	Državna uprava za zaštitu i spašavanje		
8.	Interoperabilna rješenja za europsku javnu upravu (ISA)	Središnji državni ured za e-Hrvatsku		
9.	Marco Polo II	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture		
10.	Drugi program aktivnosti Zajednice u području zdravstva (2008.-2013.)	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		
11.	Program za zapošljavanje i socijalnu solidarnost – PROGRESS	Uvjeti rada	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
		Raznolikost i borba protiv diskriminacije	Ured za ljudska prava	
		Ravnopravnost spolova	Ured za ravnopravnost spolova	
		Socijalna zaštita i uključivanje	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	
		Zapošljavanje	Hrvatski zavod za zapošljavanje	
12.	Europa za građane	Ured za udruge		
13.	Kultura 2007.-2013.	Ministarstvo kulture		
14.	MEDIA 2007	Ministarstvo kulture		
15.	Mladi na djelu	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Za provedbu ova dva programa nadležna je Agencija za mobilnosti i programe EU	
16.	Program za cjeloživotno učenje	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa		
17.	Erasmus Mundus II	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Agencija za mobilnosti i EU programe promovira program	

Carine 2013

Program Carine 2013 (Customs 2013) je uspostavljen Odlukom broj 624/2007/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 23. svibnja 2007. godine. Program je ujedno nastavak Programa Unije Customs 2007 i Customs 2002.

Program centralizirano provodi Opća uprava za poreze i carinsku uniju Europske komisije (DG TAXUD), uz podršku Odbora Customs 2013 programa (*Customs 2013 Committee*), kojeg sačinjavaju predstavnici carinskih službi svih zemalja članica programa. Republika Hrvatska u glavnom Odboru programa ima status promatrača dok ne postane punopravna članica EU.

Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju potpisanog Memoranduma o razumijevanju (NN MU 11/06). Primjena ovog Memoranduma automatski se produljila i na Program Customs 2013.

Svrha Customs 2013 programa je koordinacija rada carinskih službi u zemljama članicama EU u cilju omogućavanja djelovanja unutrašnjeg tržišta EU. Njime se nastoji pojednostaviti carinski sustav i zaštititi tržište i građane od prijevara.

Aktivnosti koje se financiraju kroz program su razvoj informatičkih sustava za razmjenu podataka i stvaranje elektroničkih baza podataka. Indirektna (nefinancijska) korist od sudjelovanja u navedenom programu odnosi se na upoznavanje sa pravnom stečevinom EU iz djelokruga i ovlasti carinske službe, obuku i obrazovanje te upoznavanje s funkcioniranjem i modernizacijom carinskih IT sustava interoperabilnosti i interkonektivnosti.

U programu sudjeluju zemlje članice i zemlje kandidatkinje, a u ovoj fazi provedbe programa pozivaju se i zemlje potencijalni kandidati i zemlje članice Europske politike susjedstva (ENP) na širenje suradnje i razmjenu primjera dobre prakse u carinskoj politici i politici robne razmjene s drugim zemljama.

Sadašnji te potencijalni sudionici i korisnici ovog programa su svi djelatnici Carinske uprave.

Državno tijelo zaduženo za koordinaciju programa u RH:

Ministarstvo financija, Carinska uprava

Osoba nadležna za Program Unije: Vladimira Ivandić, ravnateljica

Osoba na provedbenoj razini: Željko Franjić, načelnik

tel: + 385 1 62 11 375

e-mail: Zeljko.Franjic@carina.hr, customs2013@carina.hr

Kontakt osoba za radne posjete: Romana Robnik

tel: +385 1 62 11 380

e-mail: romana.robnik@carina.hr

web: http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/cooperation_programmes/customs2013/index_en.htm

Fiscalis 2013

Ovaj program je uspostavljen Odlukom broj 1482/2007/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2007. godine. Program je ujedno nastavak programa Fiscalis 2002 i Fiscalis 2007.

Programom upravlja Europska komisija, Opća uprava za poreze i carinsku uniju (DG TAXUD) uz podršku Odbora Fiscalis 2013 programa (*Fiscalis 2013 Committee*).

Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju potpisanog Memoranduma o razumijevanju (NN MU 11/06). Primjena ovog Memoranduma automatski se produljila i na Program Fiscalis 2013.

Za sudjelovanje je otvoren svim državama članicama EU, državama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama te određenim državama koje sudjeluju u Europskoj politici susjedstva, ovisno o stupnju usklađenosti njihova sustava s zakonodavstvom Europske unije.

U ovoj fazi cilj programa je stvoriti pouzdanije i bolje djelovanje poreznog sustava na unutarnjem tržištu EU poticanjem suradnje na području porezne politike. Program potiče bolju primjenu i razumijevanje poreznih propisa u Europskoj uniji te nastoji informirati i razmjenjivati primjere dobre prakse sa državama kandidatkinjama, državama potencijalnim kandidatkinjama i državama članicama Europske politike susjedstva.

Program podupire sljedeće vrste aktivnosti na području porezne politike:

- razvoj komunikacijskih sustava i sustava razmjene informacija, uključujući Zajedničke komunikacijske mreže / Zajednička sučelja sustava (CCN/CSI), sustav za razmjenu podataka o PDV-u (VIES), sustave trošarina, Interoperabilni informatički sustav za upravljanje trošarinama (EMCS);
- uspostavljanje multilateralne kontrole u vezi s oporezivanjem osoba koje podliježu plaćanju poreza u različitim državama članicama;
- organiziranje seminara, radionica, projektnih grupa, radnih posjeta i obrazovnih aktivnosti.

Sadašnji, te potencijalni sudionici i korisnici ovog programa su svi djelatnici Porezne uprave.

Državno tijelo zaduženo za koordinaciju programa u RH:

Ministarstvo financija, Porezna uprava

Osoba nadležna za Program Unije: Vladimira Ivandić, ravnateljica

Osobe na provedbenoj razini: Dubravka Sekulić Grgić, načelnica

tel: + 385 1 4809 218,

e-mail: fiscalis@porezna-uprava.hr

Jelena Korica, upravna savjetnica

tel: + 385 1 4809 221,

e-mail: jelena.korica@porezna-uprava.hr

web: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/tax_cooperation/fiscalis_programme/fiscalis2013/index_en.htm

Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP)

Okvirni program za konkurentnost i inovacije (*Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP*) je osnovan Odlukom Europskog parlamenta i Vijeća br. 1639/2006/EC, u listopadu 2006. godine, a za razdoblje 2007.- 2013. godine na raspolaganju ima proračun od 3,6 milijardi eura.

Cilj mu je poticanje konkurentnosti europskog poduzetništva. Zamišljen je kao pomoć u ostvarivanju lisabonske strategije Europske unije u vezi s ekonomskim rastom i zapošljavanjem.

Sastoji se od tri komponente: Program za poduzetništvo i inovacije (*Entrepreneurship and Innovation Programme - EIP*) sa 60% proračuna odnosno 2,170 milijarde eura, Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (*ICT Policy Support Programme - ICT PSP*) sa 20% proračuna, odnosno 730 milijuna eura te Inteligentna energija u Europi II (*Intelligent Energy Europe II – IEE II*) sa 20% proračuna, odnosno 730 milijuna eura.

Svrha Okvirnog programa je: poduprijeti inovativne aktivnosti (uključujući eko-inovacije); osigurati bolji pristup malog i srednjeg poduzetništva financijama; osigurati usluge za potporu poslovanju u regiji; potaknuti bolje korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija; pomoći u razvoju informacijskog društva; promicati povećano korištenje obnovljivih energija i energetske učinkovitost.

Sredstva kojima se iz programa CIP potiču konkretni projekti dodjeljuju se putem natječaja koje raspisuje nadležna tijela Europske komisije.

U Okvirnom programu za konkurentnost i inovacije mogu sudjelovati razne institucije u zemljama korisnicama programa, npr. istraživački centri, javne institucije, mala i srednja poduzeća, institucije koje djeluju u području poticanja, promicanja i/ili podupiranja poduzetništva (npr. agencije, gospodarske komore).

Tijela odgovorna za pojedine komponente programa u Hrvatskoj:

Program za poduzetništvo i inovacije (EIP):
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Program Inteligentna energija u Europi II (IEE II):
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP):
Središnji državni ured za e-Hrvatsku

Program za poduzetništvo i inovacije - CIP EIP

Program za poduzetništvo i inovacije (*Entrepreneurship and Innovation Programme - EIP*) čini prvu komponentu Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (*Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP*). Za razdoblje 2007.- 2013. godine na raspolaganju ima proračun od 2,170 milijarde eura. Program centralizirano provodi Opća uprava Europske komisije za poduzetništvo i industriju (*DG Enterprise and Industry*) uz suradnju Izvršne agencije za konkurentnost i inovacije (inicijative Eko-inovacije i Europska poduzetnička mreža) te Europskog investicijskog fonda (inicijativa Financijski instrumenti).

Program je namijenjen organizacijama/institucijama koje djeluju u području poticanja, promicanja i/ili podupiranja poduzetništva. Osim navedenih, ciljna skupina ovog dijela programa su i mala i srednja poduzeća (MSP) u početnoj fazi i u fazi razvoja, kojima se želi: olakšati pristup financijskim sredstvima; potaknuti ih na implementaciju poduzetničke i inovativne kulture; potaknuti ih na korištenje inovativnih i ekoloških tehnologija te na usklađivanje poslovanja s politikom zaštite okoliša i korištenje obnovljivih izvora energije; unaprijediti poslovanje upotrebom informacijskih i komunikacijskih sustava; potaknuti udruživanje u klastere te sklapanje oblika javno-privatnih partnerstva.

Republika Hrvatska punopravno sudjeluje u navedenom programu putem sklopljenog Memoranduma o razumijevanju (NN-MU 2/08).

Ciljevi programa namjeravaju se postići kroz sljedeće aktivnosti:

Financijski instrumenti: sredstva programa EIP koriste se s ciljem kreditiranja pokretanja ili razvitka poslovanja brzorastućeg i inovativnog malog i srednjeg poduzetništva, te kao indirektna podrška za garanciju kredita malom i srednjem poduzetništvu. Financijska sredstva na temelju ugovora s Europskom komisijom osigurava Europski investicijski fond u izravnoj suradnji s nacionalnim financijskim institucijama – kao posrednicima (banke, garancijska društva i fondovi, fondovi rizičnog i sjemenskog kapitala, financijske organizacije specijalizirane za prijelazno financiranje). Podupiru se investicije u tehnološki razvoj, inovacije, transfer tehnologije i prekogranično širenje poslovnih aktivnosti i to putem kredita i jamstava pri čemu su darovnice (grantovi) u slučaju ovog instrumenta isključeni. Trenutno u Republici Hrvatskoj jedino Istarska razvojna agencija (IDA) djeluje kao posrednik/EIP partner putem koje se mogu provoditi ove aktivnosti.

Europska poduzetnička mreža (*Enterprise Europe Network*): ova mreža je usmjerena ka poticanju suradnje u različitim zemljama te povezuje male i srednje poduzetnike, inovatore, istraživače i istraživačke institucije. Mrežu čini 80 konzorcija uključujući oko 500 organizacija (komore, razvojne agencije, tehnološki centri...). Koordinator Europske poduzetničke mreže Hrvatske je Hrvatska gospodarska komora, dok su partneri Poslovno-informacijski centar BICRO, Hrvatski institut za tehnologije te županijske komore i lokalne agencije u županijama.

Usluge Europske poduzetničke mreže uključuju: odgovore na konkretne upite gospodarstvenika, informacije o zakonodavstvu EU, pomoć pri uspostavi poslovnih veza s partnerima iz EU, savjetovanje pri snalaženju na jedinstvenom europskom tržištu, informacije o programima EU koji su otvoreni za RH, pomoć u transferu tehnologije, znanja i inovacija, poticanje uključivanja MSP u programe EU, pomoć oko pisanja prijedloga projekata, pronalaženja partnera unutar i izvan RH. Ovu inicijativu na razini EU provodi Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije Europske komisije.

Promicanje inovativnosti: potiče se prekogranična suradnja i razmjena iskustava umrežavanjem inovativnih tvrtki i ostalih sudionika u inovativnim procesima (javna tijela, klaster manageri, inkubatori, poduzetničke asocijacije). Provode se sljedeće inicijative: Europe INNOVA s ciljem stvaranja javno-privatnih partnerstava i financiranja inovacijskih platformi te PRO INNO Europe s ciljem financiranja razmjene iskustava i projekata pomoći pri definiranju politike inovacija. PRO INNO Europe inicijativa ima za cilj postati žarište analiza inovacijske politike, učenja i razvoja, u namjeri da se uči od najboljih i doprinosi razvoju novih i boljih inovacijskih politika u Europi.

Eko-inovacije: ova inicijativa financijski podupire projekte koji se bave prvom aplikacijom ili tržišnom replikacijom eko-inovativnih tehnologija, proizvoda, usluga ili praksi od europskog značaja, koji su već tehnički ispitani i dokazani kao uspješni, no koji, obzirom na tržišne rizike, još uvijek nisu stavljeni na tržište. Inicijativa je smjerena na prevladavanje tih prepreka kako bi proizvodi i procesi postali uspjehom budućih europskih eko-inovacija. Potpora se pruža svim oblicima inovacijskih aktivnosti koje rezultiraju ili čiji je cilj bitno poboljšanje zaštite okoliša. Eko-inovacije uključuju nove proizvodne procese, nove proizvode ili usluge te nove metode poslovanja i upravljanja, čije će korištenje ili provedba spriječiti ili znatno smanjiti rizike za okoliš, zagađenje i sve druge negativne posljedice uporabe resursa tijekom životnog ciklusa srodnih aktivnosti. Natječaj je otvoren svim pravnim osobama koje imaju sjedište u RH ili nekoj od zemalja Europske unije, ali prednost imaju mala i srednja poduzeća. Klasteri prijavitelja i projekti koji pokazu dodanu europsku vrijednost te imaju jak potencijal za tržišno dupliciranje se preferiraju. Eko-inovacije provodi Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije Europske komisije uz suradnju Opće uprave za zaštitu okoliša Europske komisije.

Podrška oblikovanju politika i promocija poduzetništva: potiče se rad radnih skupina, izrada studija, analiza, organiziranje konferencija s ciljem prikupljanja znanja po pojedinim sektorima, informiranja kreatora politika i davanja prijedloga za poboljšanje suradnje među zemljama članicama. Promiče se razmjena iskustava i najbolje prakse vezano uz razvoj i koordinaciju politika koje potiču poduzetništvo i inovacije. Na natječaje se mogu javiti organizacije/institucije koje djeluju u području poticanja, promicanja i/ili podupiranja poduzetništva.

Sredstva kojima se iz programa EIP potiču konkretni projekti dodjeljuju se putem natječaja koje raspisuje Opća uprava Europske komisije za poduzetništvo (*DG Enterprise*).

U evaluaciji projektnih prijedloga natječaja Eko-inovacije mogu sudjelovati i evaluatori iz Republike Hrvatske. Za evaluatora Eko-inovacije projekata možete se prijaviti na stranici Izvršne agencije za konkurentnost i inovacije: http://ec.europa.eu/eaci/call_en.htm.

**Državno tijelo zaduženo za koordinaciju programa u RH:
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva**

Osoba nadležna za Program Unije: Tihana Kraljić, državna tajnica

Osoba na provedbenoj razini: Snježana Ivić Pavlovski, voditeljica Odsjeka
tel: + 385 1 6109 243
e-mail: snjezana.ivic-pavlovski@mingorp.hr

*Kontakt osoba za Eko-inovacije u Europskoj poduzetničkoj mreži Hrvatske
(Hrvatska gospodarska komora):* Kristina Capucci
tel: +385 1 4561 761
e-mail: kcappucci@hgk.hr

web: http://ec.europa.eu/cip/eip/index_en.htm, www.mingorp.hr, www.een.hr, www.ida.hr

Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (CIP ICT PSP)

Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (*ICT Policy Support Programme - ICT PSP*) predstavlja komponentu Okvirnog programa za konkurentnost i inovativnost (CIP). Predviđeno trajanje ICT PSP programa je od 2007. do 2013. godine, a ukupni proračun programa je 730 milijuna eura, što se raspoređuje po godinama trajanja.

Program podupire akcije poticanja inovacije i konkurentnosti putem šireg usvajanja i što boljeg korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija među građanstvom, u tijelima državne vlasti i u gospodarskom sektoru. Obuhvaća projekte koji omogućavaju jednak pristup informacijskom prostoru u smislu sigurnosti, većeg kapaciteta i infrastrukturne podrške, s ciljem prevladavanja prepreka u razvoju informacijskog društva.

Republika Hrvatska punopravno sudjeluje u navedenom programu putem sklopljenog Memoranduma o razumijevanju (NN-MU 3/08).

Program se provodi putem ograničenog broja projekata namijenjenih za aktivnosti većeg opsega (projekti tipa A), provođenjem više manjih pilot projekata (projekti tipa B) te razvojem tematskih mreža i mreža najbolje prakse. Navedeni oblici (pilot projekti – A i B, tematska mreža i mreža najbolje prakse) ostvaruju se putem poziva za dostavljanje prijedloga u okviru Radnog programa. Mjerenja, studije, konferencije/događanja ostvaruju se putem natječaja ili potpora.

Projekti tipa A imaju za cilj uspostaviti informacijski servis u nekoliko zemalja članica Europske unije i pridruženih zemalja. Informacijski servis razvijen projektom treba biti otvoreno interoperabilno rješenje dostupno svim zemljama članicama i pridruženim zemljama. U projektu tipa A mogu sudjelovati državne upravne organizacije i agencije. Potrebno je da najmanje 6 različitih zemalja članica (državna uprava ili odgovarajući centri koji rade za njih) ili pridruženih zemalja sudjeluju u konzorciju.

Projekti tipa B imaju za cilj napraviti prvu implementaciju inovativne usluge koja se temelji na informacijskim i komunikacijskim tehnologijama u javnom ili privatnom sektoru i primjenjuje se u realnim uvjetima, a može se koristiti na nacionalnoj i regionalnoj razini. Očekuje se sudjelovanje ukupnog vrijednosnog lanca dionika (državna tijela, dobavljači, industrijski dionici i korisnici). Naglasak je na promicanju uslužnih inovacija: projekt može financirati završne faze iz područja istraživanja i razvoja, može proširiti već testirani prototip usluge ili može povezati/integrirati nekoliko nepotpunih rješenja i napraviti novi inovativni pristup.

Tematske mreže imaju za cilj povezati relevantne dionike i stručnjake koji će dati podršku razvoju informacijskog društva korištenjem informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Rad tematskih mreža treba se usredotočiti na radne grupe, radionice i razmjenu dobrih iskustava. Rezultati tematskih mreža trebaju biti jasno definirani i mjerljivi i dostupni javnosti.

Potencijalni korisnici programa su:

- Državna tijela, kao pokretači u pilot projektima tipa A, te kao ključni korisnici u pilot projektima tipa B i tematskim mrežama (ministarstva, lokalna i regionalna tijela, javne organizacije, npr. bolnice, škole, knjižnice, itd.).
- Privatne tvrtke, uključujući MSP, kao dobavljači/isporučitelji inovacija, uglavnom u pilot projektima tipa B i tematskim mrežama.
- Akademska zajednica i istraživački dio, kao stručnjaci i mogući isporučitelji inovacija.

Objavljene natječaje možete pronaći na službenim internet stranicama programa gdje je također dostupna i baza projekata putem koje je moguće pronaći informacije o financiranim projektima, uključujući i sve projekte u kojima sudjeluju hrvatski partneri.

Državno tijelo zaduženo za nadzor provedbe programa u RH:
Središnji državni ured za e-Hrvatsku

Osoba nadležna za Program Unije: Ivana Andrijašević, zamjenica državnog tajnika

Osoba na provedbenoj razini (Nacionalna kontakt osoba u RH): Željka Vrankovečki Celegin, savjetnica

tel: +385 (0) 1 6303 973

e-mail: Zeljka.VrankoveckiCelegin@e-hrvatska.hr

web: www.e-hrvatska.hr/hr/ICT-PSP, http://ec.europa.eu/cip/ict-psp/index_en.htm

Inteligentna energija u Europi II (IEE II)

Program **Inteligentna energija u Europi II** (*Intelligent Energy Europe II – IEE II*) čini treću komponentu Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (*Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP*). Predviđeno trajanje programa je od 2007. do 2013. godine, a ukupni proračun programa je 730 milijuna €, što se raspoređuje po godinama trajanja. Provodi ga Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije Europske komisije, uz suradnju i nadzor Opće uprave za promet i energetiku (DG TREN).

Program doprinosi ostvarenju ciljeva europske energetske i ekološke politike promoviranjem korištenja obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti te energetski učinkovitog prijevoza putem financiranja aktivnosti koje doprinose uklanjanju tržišnih prepreka, promjenama u ponašanju, stvaranju povoljnog poslovnog okruženja za rast energetske učinkovitosti i tržišta obnovljivih izvora energije.

Republika Hrvatska je postala punopravna članica ovog programa sklapanjem Memoranduma o razumijevanju (NN-MU 11/07).

Subjekti koji sudjeluju u programu moraju biti pravne osobe, javne ili privatne osobe, sa sjedištem u jednoj od zemalja članica EU-a, EFTA zemljama i Hrvatskoj. Pravo sudjelovanja također imaju međunarodne organizacije.

EU ovim programom sufinancira aktivnosti u sljedećim područjima:

Energetska učinkovitost i racionalno korištenje energetske resursa (SAVE), uključujući:

- poboljšanje energetske učinkovitosti i racionalnog korištenja energije, posebno u građevinskom i industrijskom sektoru;
- podršku pripremi i primjeni zakonskih mjera.

Novi i obnovljivi izvori energije (ALTENER), uključujući:

- promicanje i razvitak novih i obnovljivih izvora energije iz centralizirane i decentralizirane proizvodnje električne energije, toplinske energije i hlađenja, a na taj način podržavajući diversifikaciju izvora energije;
- integraciju novih i obnovljivih izvora energije u lokalnu sredinu i energetske sustave;
- podršku pripremi i primjeni zakonskih mjera.

Energija u transportu (STEER) kojom se potiče energetska učinkovitost i korištenje novih i obnovljivih izvora energije u prometu, uključujući:

- podršku inicijativama koje se odnose na sve energetske aspekte transporta i diversifikaciju goriva;
- promicanje obnovljivih goriva i energetske učinkovitosti u prijevozu.

Integrirane inicijative kombiniraju nekoliko specifičnih područja na koja se odnose SAVE, ALTENER i STEER ili su u vezi sa određenim prioritetima Europske unije. Oni mogu uključivati radnje integracije energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije iz nekoliko sektora gospodarstva i/ili kombiniranjem različitih instrumenata, alata i dionika unutar iste akcije ili projekta.

Programom se financiraju aktivnosti kao što su: međunarodni prijenos iskustava; promicanje najbolje prakse; obrazovanje i osposobljavanje; jačanje i izgradnja institucionalnih kapaciteta; širenje informacija i jačanje svijesti; analize i pokazatelji za razvoj politike; stvaranje novih standarda i normi, itd.

Ne financiraju se aktivnosti kao što su: ulaganje u infrastrukturu; studije izvedivosti; investicijski troškovi za projekte održivih izvora energije; promocija posebnih proizvoda/brendova; uredska oprema, računala; projekti istraživanja i tehnološkog razvoja (to područje pokriva FP7 program). Projekti ne smiju generirati direktan profit.

Objavljene natječaje možete pronaći na službenim internet stranicama programa gdje je također dostupna i baza projekata putem koje je moguće pronaći informacije o financiranim projektima, uključujući i sve projekte u kojima sudjeluju hrvatski partneri.

U evaluaciji projektnih prijedloga IEE II natječaja mogu sudjelovati i evaluatori iz Republike Hrvatske. Za evaluatora IEE II projekata možete se prijaviti na stranici Izvršne agencije za konkurentnost i inovacije: http://ec.europa.eu/eaci/call_en.htm.

**Državno tijelo zaduženo za koordinaciju i provedbu programa CIP IEE II u RH:
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva**

Osoba nadležna za Program Unije: Nataša Vujec, državna tajnica

Osoba na provedbenoj razini: Domagoj Validžić, voditelj Odsjeka
tel: + 385 1 6109 579
e-mail: domagoj.validzic@mingorp.hr

Kontakti u Hrvatskoj gospodarskoj komori: Krešimir Štih
tel: + 385 1 4606 701
e-mail: kstih@hgk.hr

web: http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html

Sedmi okvirni program za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (FP7)

Sedmi okvirni program za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (*The Seventh Framework Programme of the European Community for research, technological development and demonstration activities - FP7*) je uspostavljen Odlukom br. 1982/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (usvojena 18. prosinca 2006.). Najveći je Program Unije s proračunom koji iznosi više od 50 milijardi eura za razdoblje od 2007. do 2013. godine.

FP7 je financijski instrument kojim Europska unija financira istraživanje i razvoj u Europi i drugim dijelovima svijeta. Namjena je ovog programa pomoći u ostvarivanju ambiciozno zamišljenih ciljeva Europske unije formuliranih u Lisabonskoj agendi, a posebno cilja da Europska unija postane najkonkurentnije i najdinamičnije svjetsko gospodarstvo temeljeno na znanju. Strategija počiva na trima stupovima koji čine tzv. trokut znanja: istraživanje, inovacije i obrazovanje.

FP7 pruža potporu istraživanju i razvoju, ali to ne znači da se financiraju isključivo istraživanja. Ovaj program nudi mnogo više.

FP7 se sastoji od četiri potprograma s različitim vrstama aktivnosti povezanim s istraživanjem i razvojem, npr. aktivnosti potpore ili koordinacije istraživanja, jačanje istraživačkih kapaciteta te izgradnja i održavanje mreža. Program podupire i pionirska istraživanja te mobilnost istraživača.

Kao najveći Program Unije, FP7 ima složenu strukturu i zadani skup pravila sudjelovanja. Pravila i uvjeti ovise o vrsti projekta i aktivnosti koje predlagatelji prijavljuju te su jasno definirani u dokumentima koji služe kao upute podnositeljima prijedloga.

Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju potpisanog Memoranduma o razumijevanju (NN MU 10/07).

Kao program namijenjen ostvarivanju najširih ciljeva politike istraživanja i tehnološkog razvoja Europske unije, FP7 se dijeli u četiri kategorije koje nazivamo specifičnim programima:

Suradnja: Potpora međunarodnoj suradnji u istraživanjima kojima je cilj jačanje konkurentnosti europske proizvodnje. Više od polovine ukupnih sredstava u proračunu FP7 predviđeno je za 10 tematskih područja u sklopu specifičnog programa Suradnja: Zdravlje; Hrana, poljoprivreda, ribarstvo i biotehnologija; Informacijske i komunikacijske tehnologije; Nanotehnologije, nanoznanosti, materijali i nove tehnologije proizvodnje; Energija; Okoliš; Transport; Društveno-ekonomske i humanističke znanosti; Sigurnost; Svemir i prostor.

Ideje: Potpora pionirskim istraživanjima u obliku financiranja višedisciplinarnih istraživačkih projekata pojedinačnih timova.

Ljudi: Potpora daljnjem školovanju, mobilnosti i profesionalnom razvoju istraživača.

Kapaciteti: Potpora jačanju i optimalnom korištenju istraživačkih i inovacijskih kapaciteta diljem Europe.

Osim ovih četiriju kategorija dodjeljuju se i određena sredstva Zajedničkom istraživačkom centru za nenuklearne aktivnosti.

Na natječaje FP7 mogu se javiti odgovarajuće institucije poput sveučilišta, istraživačkih centara, trgovačkih društava - posebno mala i srednja poduzeća, samostalni istraživači.

Konzorcij predlagatelja projekta obično uključuje komplementarne članove iz sektora gospodarstva i znanosti. Većinom su za sudjelovanje u programu potrebne tri različite pravne osobe iz različitih zemalja članica ili zemalja kandidatkinja.

Pojedinci i organizacije koji žele sudjelovati u programu FP7 prijavljuju svoje projektne prijedloge javljajući se na pozive na dostavu projektnih prijedloga objavljene na službenoj internetskoj stranici programa: <http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm>.

Odgovorno tijelo na nacionalnoj razini:
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Osoba nadležna za Program Unije: Ivana Puljiz, ravnateljica (MZOS).

Svaka zemlja u EU i pridruženim zemljama ima sustav nacionalnih kontakt osoba koje pokrivaju sve programe tj. područja u FP7. U sklopu Odjela međunarodne suradnje Hrvatskog instituta za tehnologiju (HIT) djeluje Ured nacionalnih kontakt osoba za FP7 program. NCP (*National Contact Points*) ured u HIT-u organizira info dane, seminare, radionice, odaziva se na predavanja te pruža individualne konzultacije kako bi se FP7 program što bolje implementirao u Hrvatskoj.

Pregled nacionalnih kontakt osoba za pojedina područja FP7 programa možete pronaći na: www.hit.hr/FP7/?id=246&l=hr.

Koordinator nacionalnih osoba za kontakt: Damir Jeličić, MZOŠ
tel: +385 1 4594 457
e-mail: damir.jelivic@mzos.hr

U evaluaciji projektnih prijedloga FP7 natječaja mogu sudjelovati i evaluatori iz Republike Hrvatske. Za evaluatora FP7 projekata možete se prijaviti na stranici <https://cordis.europa.eu/emmfp7/index.cfm>.

web: www.hit.hr, <http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=2668>

Financijski instrument za civilnu zaštitu i Mehanizam za civilnu zaštitu Europske unije

Zakonski okvir koji uređuje europsku civilnu zaštitu temelji se na dva glavna zakonska propisa a to su Odluka Vijeća kojom se uspostavlja Mehanizam Zajednice za civilnu zaštitu (izmjena, 2007/779/EZ, Euratom) i Odluka Vijeća kojom se uspostavlja Financijski instrument za civilnu zaštitu (2007/162/EZ, Euratom).

Mehanizam za civilnu zaštitu Europske unije i Financijski instrument za civilnu zaštitu zajedno obuhvaćaju tri glavne faze ciklusa upravljanja u katastrofama: prevenciju, pripravnost i reagiranje. Mehanizam Unije olakšava pripravnost za ozbiljne opasnosti i reagiranje na njih, a Financijski instrument za civilnu zaštitu pruža pravnu osnovu za financiranje svih aktivnosti EU na području civilne zaštite. Ova dva zakonska propisa su komplementarna i zbog toga što Financijski instrument za civilnu zaštitu financira Mehanizam za civilnu zaštitu Europske unije.

Financijski instrument za civilnu zaštitu (*Civil Protection Financial Instrument*) pruža podršku naporima država članica usmjerenih na zaštitu, ponajprije ljudi, ali i okoliša i imovine, uključujući kulturnu baštinu, u slučaju prirodnih katastrofa, tehničko tehnoloških, radioloških, ekoloških incidenata, posljedica terorističkih napada i dr.

Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju potpisanog Memoranduma o razumijevanju (NN MU 03/08).

Načini financiranja su:

- financira aktivnosti i alate Mehanizma za civilnu zaštitu, uključujući Centar za monitoring i informiranje (engl. kratica MIC) uspostavljenog na europskoj razini te Zajednički sustav za komunikaciju i informiranje u slučaju katastrofa (CECIS), kroz koji sudjelujuće države razmjenjuju uzbune i obavijesti.
- **projekti prevencije** (istraživanje uzroka katastrofe, predviđanje, javno informiranje) doprinose razvoju politika prevencije nesreća, povezivanju dionika i politika kroz ciklus upravljanja nesrećama te poboljšanju učinkovitosti postojećih instrumenata politike za prevenciju nesreća.
- **projekti pripravnosti** (otkrivanje, edukacija, umrežavanje, vježbe, mobilizacija stručnjaka) doprinose poboljšanju učinkovitosti žurnog djelovanja unaprjeđenjem pripravnosti i svijesti o snagama civilne zaštite, potpori nastojanjima zaštite građana, okoliša i imovine u slučaju prirodne i od strane čovjeka uzrokovane nesreće, omogućavanju suradnje među zemljama u pripravnosti civilne zaštite i onečišćenja mora.

Ovisno o pozivu za dostavu projektnih prijedloga, u programu mogu sudjelovati razni potencijalni korisnici (dokle god se projektom ne ostvaruje profit): tijela državne uprave, sveučilišta, međunarodne organizacije, nevladine udruge, komercijalne tvrtke, uključujući i malo i srednje poduzetništvo. Fizičke osobe (pojedinci) ne mogu sudjelovati.

Mehanizam za civilnu zaštitu Europke unije (*European Union Civil Protection Mechanism*) ima cilj olakšati suradnju u intervencijama pomoći civilne zaštite u hitnim slučajevima, kada je potrebno reagirati žurnom akcijom.

Takva se intervencija predviđa u situacijama kada pripremljenost zemlje pogođene katastrofom nije dovoljna za adekvatnu reakciju jer nema dovoljno dostupnih resursa. Udruživanjem kapaciteta civilne zaštite iz zemalja koje sudjeluju u ovom programu ovaj Mehanizam može osigurati bolju zaštitu, prvenstveno ljudi, ali isto tako i prirodnog i kulturnog okoliša i imovine.

Mehanizam za civilnu zaštitu Europske unije obuhvaća cijeli niz instrumenata i aktivnosti koji mogu poboljšati spremnost i učinkovit odgovor na tehničke i prirodne katastrofe na razini EU. Neke od njih navodimo:

- **Centar za monitoring i informiranje** (*Monitoring and Information Centre - MIC*), koji je dostupan i sposoban reagirati 24 sata dnevno i raditi za države članice i Europsku komisiju u svrhe Mehanizma;
- **Zajednički sustav za komunikaciju i informiranje u slučaju katastrofa** (*Common Emergency Communication and Information System - CECIS*) s ciljem uspostave komunikacije i podjele informacije između MIC-a i kontaktnih točaka u državama članicama;
- **EU programom razmjene stručnjaka civilne zaštite** koordinira njemačka Savezna agencija za tehničku pomoć (THW), a njime upravlja Europska komisija. Program razmjene stručnjaka pomaže stručnjacima u području civilne zaštite širom Europe kroz razmjenu iskustva i stručnosti. U okviru ovog programa, stručnjaci se šalju u tijela nadležna za civilnu zaštitu i srodne institucije drugih država na razdoblje od nekoliko dana do dva tjedna;
- **Tečajevi** cilj programa obuke je ojačati i olakšati suradnju u intervencijama pomoći civilne zaštite. Do danas je na održanim tečajevima sudjelovalo oko 1000 stručnjaka iz gotovo svih država sudionica Mehanizma. Za informacije o nastavnim programima i mogućnostima prijave na tečajeve, obratite se nacionalnom koordinatoru za tečajeve civilne zaštite.

U aktivnostima Mehanizma za civilnu zaštitu sudjeluju sve relevantne institucije zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj putem Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

Državno tijelo zaduženo za koordinaciju Financijskog instrumenta civilne zaštite i Mehanizma za civilnu zaštitu Europske unije u RH:
Državna uprava za zaštitu i spašavanje

Osoba nadležna za Program Unije: Damir Trut, ravnatelj

Osobe na provedbenoj razini: Tamara Kopal
tel: +385 1 3650 057
e-mail: tamara.kopal@duzs.hr

web: http://ec.europa.eu/echo/civil_protection/civil/index.htm,
www.duzs.hr/page.aspx?PageID=162

Interoperabilna rješenja za europsku javnu upravu (ISA)

Program **Interoperabilna rješenja za europsku javnu upravu** – ISA (*Interoperability Solutions for European Public Administrations – ISA*) za razdoblje 2010. - 2015. uspostavljen je Odlukom Parlamenta i Vijeća br. 922/2009/EC (usvojena 16. rujna 2009.). Proračun mu je 164 milijuna eura za šestogodišnje razdoblje trajanja. Prethodio mu je Program Zajednice o interoperabilnom pružanju europskih prekograničnih elektroničkih usluga javne vlasti javnim upravama, poduzetnicima i građanima (IDABC 2006. – 2009.), u kojem je Hrvatska uspješno sudjelovala. Programom upravlja i centralizirano ga provodi Europska komisija u bliskoj suradnji s Upravnim odborom programa (u kojem su zastupljene sve države koje sudjeluju u programu).

Program ISA jedan je od instrumenata kojim se provodi Digitalna agenda za Europu, a njegovi prioriteti temelje se na nedavno usvojenoj Europskoj strategiji za interoperabilnost, kao i na Europskom okviru za interoperabilnost. Cilj programa je unaprijediti i olakšati suradnju i komunikaciju između europskih javnih uprava elektroničkim putem.

Kroz sudjelovanje u programu ISA, Hrvatskoj će biti omogućena olakšana i ubrzana razmjena informacija te pružanje elektroničkih usluga uprave, kako među upravnim sektorima, tako i među državama. Program omogućava građanima i poduzećima jednostavnije obavljanje prekograničnih administrativnih postupaka, pojednostavljuje kretanje, studiranje i rad izvan granica njihovih matičnih država. Korist sudjelovanja u aktivnostima programa ISA prvenstveno proizlazi iz mogućnosti korištenja zajedničkih rješenja razvijenih u okviru ovog programa te sudjelovanja u kreiranju budućih trendova razvoja informacijskog društva u EU.

Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju potpisanog Memoranduma o razumijevanju (NN MU 6/2011). Kroz sudjelovanje u programu prethodniku, IDABC programu, Republici Hrvatskoj je omogućeno sudjelovanje u mreži sTESTA i korištenje alata CIRCA. Uključivanjem u ISA program Republici Hrvatskoj je omogućeno daljnje korištenje CIRCA alata te sudjelovanje u sTESTA mreži.

sTESTA predstavlja privatnu mrežu EU koja je u potpunosti odvojena od Interneta i na taj način omogućuje sigurnu i brzu komunikaciju službenika iz različitih zemalja na trans europskoj razini. sTESTA tehnološka platforma služi za uspostavu preko 40 različitih servisa za razmjenu podataka između država, od kojih Hrvatska trenutno koristi dva servisa: TACHONET (zajednička mreža za razmjenu informacija o izdavanju tahograf kartica u uporabi diljem EU i predstavlja centralno mjesto za razmjenu informacija između nacionalnih uprava odgovornih za izdavanje "pametnih" kartica za digitalne tahografe) i sustav CECIS (zajednički sustav EU o razmjeni podataka o katastrofama i drugim opasnostima, kako od prirodnih, tako i tehničkih katastrofa).

CIRCA omogućava sigurnu i brzu uslugu za dijeljenje resursa i dokumenata, koja se temelji na otvorenom programskom kodu (*Open Source Software*). CIRCA je implementirana na domeni e-hrvatska.hr i mogu ga koristiti sva tijela državne uprave u Republici Hrvatskoj.

**Državno tijelo zaduženo za ukupnu koordinaciju programa u RH:
Središnji državni ured za e-Hrvatsku (SDUeH)**

Osoba nadležna za Program Unije: Ivana Andrijašević, zamjenica državnog tajnika

Nacionalna kontakt točka u Republici Hrvatskoj: Željka Vrankovečki Celegin, informatička savjetnica

tel: +385 1 6303 973

e-mail: zeljka.vrankoveckicelegin@e-hrvatska.hr

web: <http://ec.europa.eu/isa/>, www.e-hrvatska.hr

Marco Polo II

Program **Marco Polo II** je uspostavljen Uredbom Vijeća i Parlamenta br. 1692/2006/EZ. Ukupni proračun programa za razdoblje 2007. – 2013. godine iznosi 450 milijuna eura. Provedba programa je u nadležnosti Izvršne agencije za konkurentnost i inovacije Europske komisije dok je Opća uprava za mobilnost i promet Europske komisije (DG MOVE) zadržala nadzor nad provedbom programa.

Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju potpisanog Memoranduma o razumijevanju (NN-MU 1/09).

Ciljevi programa Marco Polo II su smanjenje opterećenja cestovnog prometa, smanjenje negativnog učinka teretnog prijevoza na okoliš u zemljama Europske unije i jačanje intermodalnosti, čime se želi pridonijeti učinkovitu i održivu prometnom sustavu. U svrhu ostvarenja tog cilja program podupire aktivnosti u teretnom transportu, logistici i drugim relevantnim tržištima, uključujući tzv. "morske autoceste" i mjere izbjegavanja cestovnog preopterećenja.

Program podupire projekte na međunarodnim prometnim dionicama. Projekte mogu prijavljivati pravne osobe registrirane u državama članicama programa (EU, Norveška, Island, Lihtenštajn i Hrvatska), samostalno ili u konzorciju sastavljenom od dva ili više subjekta.

Program je namijenjen gospodarskom sektoru, odnosno tvrtkama u privatnom i državnom vlasništvu (primjerice: prijevoznici, špediteri, zračne luke, morske i riječne luke, udruženja (ako su osnovana kao zasebne pravne osobe)). Isključivo infrastrukturni projekti, istraživački i razvojni projekti te projekti čiji su rezultati studije, nisu prihvatljivi za financiranje u okviru ovog programa (manja infrastrukturna ulaganja, odnosno, infrastrukturne adaptacije su dozvoljene).

Program podržava **pet vrsta aktivnosti**:

Aktivnosti izmjene modaliteta transporta (*modal shift actions*) podrazumijevaju svaku aktivnost koja direktno, mjerljivo i brzo preusmjerava teretni transport sa ceste na željeznicu, unutarnje plovne putove, pomorski teretni prijevoz (*Shortsea shipping - SSS*) ili kombinaciju transportnih modaliteta pri čemu su cestovna putovanja što kraća, pod uvjetom da ona nije katalizatorska aktivnost.

Katalizatorske aktivnosti (*catalyst actions*) se odnose na svaku inovativnu aktivnost s ciljem savladavanja značajnih strukturalnih barijera u teretnom prijevozu EU, koje opstruiraju efikasno funkcioniranje tržišta, kompetitivnost pomorskog teretnog prijevoza (SSS), željeznice, unutarnje plovidbe, i/ili efikasnosti transportnih lanaca koji ove transportne modalitete koriste, uključujući i modifikaciju ili izgradnju sporedne infrastrukture.

Morske autoceste (*motorways of the sea action*) se odnose na svaku inovativnu aktivnost koja preusmjerava teretni promet sa ceste na pomorski teretni prijevoz (SSS), ili kombinaciju SSS-a s ostalim modalitetima transporta pri čemu se cesta koristi minimalno.

Aktivnosti izbjegavanja cestovnog preopterećenja (*traffic avoidance action*) uključuju inovativne aktivnosti koje integriraju transport u proizvodnu logistiku kako bi se izbjegla velika količina cestovnog transporta, da pri tome nema štetnog utjecaja na proizvodne kapacitete i radnu snagu. Aktivnosti ove vrste mogu uključivati modifikaciju ili izgradnju sporedne infrastrukture i opreme.

Zajedničke obrazovne aktivnosti (*common learning actions*) imaju za cilj unapređivanje znanja na području logistike teretnog prijevoza te poticanje međusobne suradnje.

U evaluaciji projektnih prijedloga Marco Polo II natječaja mogu sudjelovati i evaluatori iz Republike Hrvatske. Za evaluatora Marco Polo II projekata možete se prijaviti na stranici Izvršne agencije za konkurentnost i inovacije: http://ec.europa.eu/eaci/call_en.htm.

Državno tijelo zaduženo za nadzor provedbe programa u RH: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Osoba nadležna za Program Unije: Mario Babić, državni tajnik

Osoba na provedbenoj razini: Igor Radić

tel: +385 1 6169 428

e-mail: igor.radic@pomorstvo.hr

Klaster intermodalnog prijevoza djeluje kao nacionalni koordinatorka programa, te pruža pomoć svim gospodarstvenicima informacijama ili aktivnim sudjelovanjem u pripremi projektne dokumentacije.

Nacionalna kontakt točka: Dražen Žgaljić

tel: +385 51 344 252

mob: +385 91 250 6266

e-mail: zgaljic@shortsea.hr

web: http://ec.europa.eu/transport/marcopolo/about/index_en.htm

Drugi program aktivnosti Zajednice u području zdravstva 2008.-2013.

Drugi program aktivnosti Zajednice u području zdravstva 2008. - 2013. (*Second programme of Community action in the field of health 2008-2013*) je ključno sredstvo kojim Europska komisija ostvaruje ciljeve Strategije EU za zdravstvo. Uspostavljen je za razdoblje od 1. siječnja 2008. do 31. prosinca 2013. godine, Odlukom broj 1350/2007/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. godine. Provedba programa je centralizirana, u nadležnosti Izvršne agencije za zdravlje i potrošače Europske komisije (EAHC) uz nadzor Opće uprave Europske komisije za zdravlje i zaštitu potrošača.

Republika Hrvatska punopravno sudjeluje u navedenom programu putem sklopljenog Memoranduma o razumijevanju (NN-MU 2/09).

Ciljevi programa su:

- poboljšati zdravstvenu sigurnost građana;
- promicanje zdravlja, uključujući smanjenje zdravstvenih nejednakosti te promicanje zdravog starenja;
- širenje informacija o zdravlju, razmjena znanja i najbolje prakse u zdravstvenim pitanjima.

Financiraju se aktivnosti kao što su: edukacija, umrežavanje, koordinirane reakcije, međunarodna razmjena iskustava i znanja te razmjena informacija s ciljem poboljšanja i zaštite ljudskog zdravlja. Ne financiraju se sljedeće aktivnosti: ulaganje u infrastrukturu, projekti istraživanja i tehnološkog razvoja (ovo područje se financira kroz FP7 program) te informacijsko-komunikacijske tehnologije za zdravstvo (ovo područje se financira u okviru CIP ICT PSP programa). Svake se godine objavljuje plan rada u kojem su naznačena prioritetna područja i kriteriji za financiranje aktivnosti u sklopu programa. Aktivnosti su komplementarne sa nacionalnim politikama država članica i dodaju im europsku vrijednost.

Sudjelovanje u navedenom programu otvoreno je cijelom nizu organizacija i institucija iz područja zdravstva, primjerice: istraživačkim institutima i sveučilištima, javnoj upravi, nevladinim organizacijama te komercijalnim tvrtkama. Na različite sudionike primjenjuju se različita pravila, ovisno o mehanizmu financiranja. Sva su pravila navedena u godišnjem planu rada i pozivu za dostavu projektnih prijedloga koji se objavljuje na godišnjoj razini.

U okviru programa provodi se više vrsta mehanizama financiranja:

Pozivi za prijedloge projekata čine glavni vid provedbe programa. Svaka organizacija (javna, nevladina i privatna) registrirana u jednoj od zemalja sudionica može sudjelovati. Zainteresirane organizacije trebaju dostaviti prijedloge projekata i zahtjev za financiranje u skladu s ciljevima i prioritetnim temama navedenim u godišnjem planu rada. Projekti trebaju osigurati visoku europsku dodanu vrijednost, biti inovativni te njihovo trajanje u pravilu ne smije prelaziti 3 godine. Također trebaju biti međunarodnog karaktera te uključivati različite organizacije iz zemalja sudionica, a potpora se dodjeljuje konzorcijima.

Operativna potpora dodjeljuje se za financiranje osnovnih operativnih troškova neprofitnih nevladinih organizacija koje promiču zdravlje u skladu sa ciljevima Programa. Svake godine u godišnjem planu rada Programa se detaljnije navode glavna područja djelovanja za koja će se dodijelivati operativna potpora. U objavljenom godišnjem natječaju, zainteresirane organizacije se pozivaju da dostave svojeg programa rada i dokaz svoje financijske i operativne sposobnosti. Dodjeljuje se pojedinačnom korisniku (konzorciji su isključeni).

Pozivi za javno nadmetanje predviđeni su u godišnjem planu rada Programa, a raspisuju se radi ugovaranja stručnih usluga za izrade studija, istraživanja i analiza u različitim područjima javnog zdravstva; nabavu robe ili izvođenje radova nužnih za postizanje specifičnih ciljeva Programa.

Konferencije - financijska potpora u iznosu od 50% ukupnog iznosa proračuna konferencije dodjeljuje se za organizaciju konferencija čiji su ciljevi u skladu sa prioritetima navedenim u godišnjem planu rada Programa. Konferencija mora uključivati predstavnike najmanje 10 zemalja koje sudjeluju u Programu. Prijaviti se mogu neprofitna tijela javne uprave ili nevladine organizacije aktivne u području javnog zdravstva, a koje su registrirane u jednoj od zemalja članica Programa. Dodjeljuje se pojedinačnom korisniku (konzorciji su isključeni).

Zajedničke aktivnosti su aktivnosti koje zajedno provode Europska unija i jedna ili više država članica Programa. Tijela javne uprave ili nevladine organizacije koje djeluju na razini EU-a mogu se prijaviti za sudjelovanje u Zajedničkim aktivnostima. Prosječni broj sudionika u Zajedničkim aktivnostima je 25. Prioritetna područja prihvatljiva za financiranje za Zajedničke aktivnosti navode se u godišnjim planovima rada Programa.

Objavljene natječaje možete pronaći na službenim internet stranicama programa gdje je također dostupna i baza projekata putem koje je moguće pronaći informacije o financiranim projektima, uključujući i sve projekte u kojima sudjeluju hrvatski partneri.

U evaluaciji projektnih prijedloga natječaja Drugog programa aktivnosti Zajednice u području zdravstva mogu sudjelovati i evaluatori iz Republike Hrvatske. Za evaluatora se možete prijaviti na stranici: http://ec.europa.eu/eahc/phea_ami/.

Državno tijelo zaduženo za koordinaciju programa u RH: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Osoba nadležna za Program Unije: Ante-Zvonimir Golem, državni tajnik

Osobe na provedbenoj razini: Dunja Skoko Poljak, načelnica
tel: + 385 1 4607-531
e-mail: dunja.skoko-poljak@mzss.hr

Tihomira Ivanda, načelnica
tel: + 385 1 4607 -657
e-mail: tihomira.ivanda@mzss.hr

Unutar Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo djeluje nacionalna kontakt točka za ovaj Program Unije: Marina Kuzman, pomoćnica ravnatelja
tel: +385 1 4615 500, +385 1 4863 234
e-mail: marina.kuzman@hzjz.hr
web: http://ec.europa.eu/health/programme/policy/2008-2013/index_en.htm

Program za zapošljavanje i socijalnu solidarnost - PROGRESS

Program Unije na području zapošljavanja, socijalne uključenosti i zaštite, uvjeta rada, ravnopravnosti spolova i borbe protiv diskriminacije za razdoblje 2007.-2013. uspostavljen je Odlukom Parlamenta i Vijeća 1672/2006/EZ (*PROGRESS - Community Programme for Employment and Social Solidarity*). Proračun mu je 743,25 milijuna eura za sedmogodišnje razdoblje trajanja. Osnovan je kako bi financijski podržao provedbu ciljeva Europske unije u području zapošljavanja, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti u skladu sa Socijalnom agendom. Također doprinosi ostvarenju ciljeva postavljenih Lisabonskom strategijom. Program centralizirano provodi Opća uprava Europske komisije za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje.

Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju potpisanog Memoranduma o razumijevanju (NN-MU 2/08). Hrvatska je 2007. i 2008. godine ograničeno sudjelovala u programu, prijelazno razdoblje je trajalo od 01. siječnja 2009. do 01. siječnja 2011. Od 1. siječnja 2011. Hrvatska sudjeluje u svim vrstama mjera obuhvaćenim člankom 9. Odluke Vijeća br. 1672/2006/EZ.

PROGRESS se sastoji od **pet komponenti**:

Zapošljavanje (*Employment*): podupire provedbu Europske strategije zapošljavanja (European Employment Strategy).

Socijalna zaštita i uključivanje (*Social protection and inclusion*): podupire provedbu Modela otvorene koordinacije u području socijalne zaštite i uključenosti u društvo.

Radni uvjeti (*Working conditions*): podržava poboljšanje radne okoline i radnih uvjeta, što uključuje zdravlje i sigurnost na poslu.

Raznolikost i borba protiv diskriminacije (*Diversity and combating discrimination*): financira aktivnosti vezane uz učinkovitu implementaciju principa nediskriminacije i promoviranja europske politike poštovanja raznolikosti.

Ravnopravnost spolova (*Equality*): ima za cilj provedbu strategije EU Putokazi ka ravnopravnosti žena i muškaraca 2006.-2010. i Europskog pakta o ravnopravnosti spolova te podržava učinkovitu provedbu ravnopravnosti i jednakosti spolova.

Programom se financiraju **tri vrste aktivnosti**:

Analitičke aktivnosti koje uključuju prikupljanje, kompilaciju i distribuciju statističkih podataka i indikatora, studije, izvješća i materijali za edukaciju putem interneta i drugih medija.

Aktivnosti koje uključuju uzajamno učenje, razmjenu informacija i dobre prakse, promociju inovativnih pristupa, te organiziranje sastanaka radnih grupa i seminara na nacionalnoj i europskoj razini.

Pružanje podrške glavnim izvođačima programa za operativne troškove, organiziranje radnih seminara, razmjenu predstavnika nacionalnih administrativnih tijela i suradnju s međunarodnim institucijama.

Primjeri financiranih aktivnosti:

- studije koje se provode na europskoj razini poput istraživanja o zdravlju i sigurnosti na radu;
- prikupljanje statističkih podataka o broju nesreća na radu i profesionalnih bolesti;
- ispunjavanje europskih anketa o radnoj snazi i objavljivanje rezultata;
- europski opservatoriji, poput Europskog opservatorija za zapošljavanje (EOZ) koji prati politike zapošljavanja i kretanja na tržištu rada;
- izobrazba pravnih stručnjaka i stručnjaka nadležnih za politiku;
- stvaranje mreža nacionalnih stručnjaka, poput primjerice pravnih stručnjaka;
- razmjena iskustava i rasprava o pitanjima koja se javljaju u vezi sa zakonodavstvom EU;
- mreža nevladinih udruga na razini EU koje se bave suzbijanjem socijalne isključenosti i diskriminacije zbog rasnoga podrijetla, dobi i invalidnosti, ili promicanjem ravnopravnosti spolova;
- kampanje podizanja javne svijesti o politikama i zakonodavstvu EU koji se odnose na socijalna pitanja i zapošljavanje.

Financijska potpora dodjeljuje se na temelju poziva za javno nadmetanje, te poziva za prijedloge projekata koje objavljuje Europska komisija. Iz proračuna programa se sufinancira najviše 80% od ukupnih troškova projekta.

Potencijalni korisnici programa su socijalni partneri i organizacije koje se bave socijalnim dijalogom, sveučilišta, istraživački instituti i specijalizirana tijela, nevladine udruge (poglavito udruge članice europskih mreža udruga), tijela lokalne i regionalne uprave te javne službe za zapošljavanje i nacionalni uredi za statistiku.

**Državno tijelo zaduženo za ukupnu koordinaciju programa u RH:
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva**

Osoba nadležna za Program Unije: Krešimir Rožman, državni tajnik

Osobe na provedbenoj razini: Katarina Ivanković Knežević, ravnateljica
tel: + 385 1 6106 121
e-mail: katarina.ivankovic@mingorp.hr

Krešimir Domjančić, stručni suradnik
tel: + 385 1 6106 695
e-mail: kresimir.domjancic@mingorp.hr

**Tijela odgovorna za pojedine komponente programa u Hrvatskoj:
Zapošljavanje:**

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Hrvatski zavod za zapošljavanje
Kontakt: Nada Kerovec, rukovoditeljica (HZZ)
tel: +385 1 6126 046
e-mail: nada.kerovec@hzz.hr

Una Kociper, stručna savjetnica, HZZ
tel: + 385 1 6126 067
e-mail: una.kociper@hzz.hr

Socijalna zaštita i uključivanje:**Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi**

Vesna Mastela Bužan, načelnica

tel: + 385 1 4698 471

e-mail: vesna.mastela-buzan@mzss.hr

Uvjeti rada:**Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva**

Kontakt: Gordana Dragičević, načelnica

tel: + 385 1 6109 763

e-mail: gordana.dragicevic@mingorp.hr

Raznolikost i borba protiv diskriminacije:**Ured za ljudska prava**

Kontakt: Višnja Ljubičić, savjetnica

tel: + 385 1 4877 666

e-mail: vljubicic@ljudskaprava-vladarh.hr

Maja Bukša, savjetnica

tel: + 385 1 4877 674

e-mail: mbuksa@ljudksprava-vladarh.hr

Ravnopravnost spolova:**Ured za ravnopravnost spolova**

Kontakt: Tamara Šterk, savjetnica

tel: + 385 1 6303 038

E-mail: tamara.sterk@vlada.hr

web: www.mingorp.hr, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=327>

Europa za građane

Odlukom 1904/2006/EC od 12. prosinca 2006. godine, Europski parlament i Vijeće odobrili su program **Europa za građane** (*Europe for citizens*) za razdoblje od 2007. – 2013. godine, kao nastavak programa Aktivan građanin Europe (2004. - 2006.).

Ovim programom se pruža potpora širokom spektru aktivnosti i organizacijama koje promiču „aktivno europsko građanstvo“, to jest uključivanje građana i organizacija civilnoga društva u proces europske integracije. Putem navednog programa građani imaju priliku sudjelovati u aktivnostima transnacionalne razmjene i suradnje koje pridonose izgradnji osjećaja pripadnosti zajedničkim europskim idealima i potiču procese europske integracije.

Opća uprava Europske komisije za komunikacijske politike (DG COMM), u konzultacijama s Odborom programa kontinuirano upravlja proračunom programa te postavlja prioritete, ciljeve i kriterije programskih aktivnosti. Osim toga rukovodi i prati općenitu provedbu te kontrolira i evaluira program na europskoj razini. Europska komisija je provedbu većine aktivnosti programa Europa za građane povjerila Izvršnoj agenciji za obrazovne, audio-vizualne i kulturne politike (EACEA). Uz svaku je aktivnost i mjeru navedeno da li je provodi Izvršna agencija ili izravno Opća uprava za komunikacijske politike.

Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju sklopljenog Memoranduma o razumijevanju (NN-MU 9/07).

U okviru programa se provode četiri vrste aktivnosti:

1. aktivnost, Aktivni građani za Europu, aktivnost je u kojoj građani izravno sudjeluju, bilo kroz projekte bratimljenja gradova ili kroz druge vidove građanskih projekata. Projekti bratimljenja gradova postali su vrlo popularni u cijeloj Europi i obuhvaćaju aktivnosti poput: sastanaka građana, tematskog umrežavanja zbratimljenih gradova, višegodišnjih projekata za umrežene zbratimljene gradove, te pilot projekata u obliku okruglih stolova građana.

2. aktivnost, Aktivno civilno društvo u Europi, usmjerena je na organizacije europskog civilnog društva koje će primati operativnu potporu na temelju svojih projektnih prijedloga, programa rada ili potporu za transnacionalne projekte.

3. aktivnost, Zajedno za Europu, daje potporu za događaje koji imaju za svrhu jačanje vidljivosti Europske unije, za studije i informatičke alate, a obraća se najširoj publici preko svih granica, približavajući Europu njezinim građanima. Ovu aktivnost provodi izravno Europska komisija.

4. aktivnost, Aktivno europsko sjećanje, daje potporu za očuvanje spomen-mjesta i arhivskih zbirki povezanih s deportacijama i odavanjem počasti žrtvama nacizma i staljinizma.

Program je otvoren za sudjelovanje svim dionicima u projektima promicanja aktivnog europskog građanstva (predlagatelj mora biti neprofitna organizacija): jedinice lokalne i regionalne samouprave; organizacije koje se bave istraživanjem europskih javnih politika (engl. „think thanks“); skupine građana; udruge; zaklade; mreže udruga; europske mreže; sindikati te obrazovne institucije.

Javna tijela i poduzeća NISU prihvatljivi prijavitelji.

U evaluaciji projektnih prijedloga na natječajima u okviru programa Europa za građane mogu sudjelovati i evaluatori iz Republike Hrvatske. Za evaluatora se možete prijaviti na web stranici Izvršne agencije: http://eacea.ec.europa.eu/about/call_experts/call_experts_2007_en.php.

Unutar Kontakt točke za program Europa za građane Ureda za udruge Vlade RH uspostavljena je **Služba tehničke podrške za program Europa za građane** putem koje je moguće zatražiti sve potrebne informacije vezane uz Program.

Osoba nadležna za Program Unije: Igor Vidačak, predstojnik UZUVRH

Osobe na provedbenoj razini: Marina Buza-Vidas, načelnica
tel: +385 1 4599 815

Jaša Jarec, stručni savjetnik
tel: +385 1 4599 817

Jelena Zvonarić, stručna suradnica
Tel: +385 1 4599 821

e-mail: europazagradane@uzuvrh.hr

web: www.uzuvrh.hr/stranica.aspx?pagelD=45, http://ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

Kultura 2007. - 2013.

Program Kultura 2007. – 2013. (*Culture 2007-2013*) je uspostavljen za razdoblje od 2007. do 2013. godine, Odlukom br. 1855/2006/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. godine. Program je ujedno nastavak programa Kultura 2000 (2000.-2006.). Provedba ovog programa je u nadležnosti Opće uprave za obrazovanje i kulturu Europske komisije (DG EAC), te izvršne agencije za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA).

Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju sklopljenog Memoranduma o razumijevanju (NN-MU7/07).

Ciljevi navedenog programa su promicanje prekogranične mobilnosti kulturnih djelatnika, poticanje transnacionalnog kretanja kulturnih i umjetničkih djela te njegovanje interkulturalnog dijaloga.

Programom Kultura 2007. - 2013. pruža se financijska potpora projektima kulturne suradnje u svim vrstama umjetničkog i kulturnog rada: scenskim umjetnostima, vizualnim umjetnostima, književnosti, kulturnoj baštini, povijesti kulture itd. (osim u audiovizualnom sektoru za kojeg postoji poseban program MEDIA 2007). Financiraju se projekti kulturnih ustanova i drugih sudionika kulturnog života, poput kulturnih centara, knjižnica, kazališta, glazbenih škola, glazbenih udruga, muzeja, galerija, udruga književnika, festivala, izdavača, odjela za kulturu u tijelima regionalne i lokalne uprave te pojedinaca koji djeluju u sektoru kulture.

U svrhu ostvarivanja ciljeva programa provode se tri skupine programskih aktivnosti.

Prva programska aktivnost: potpora kulturnim projektima omogućuje kulturnim organizacijama raznih zemalja suradnju u kulturnim i umjetničkim projektima.

- 1.1. **projekti višegodišnje suradnje**
- 1.2.1. **projekti kratkoročne suradnje**
- 1.2.2. **književni prijevodi**
- 1.3.5. **projekti suradnje s trećim zemljama**
- 1.3.6. **potpora europskim kulturnim festivalima**

Druga programska aktivnost: potpora poslovanju europskih kulturnih organizacija daje potporu ustanovama kulture koje rade ili nastoje raditi u europskim razmjerima. Sufinanciraju se dugoročni programi rada takvih organizacija.

1. **Ambasadori europske kulture** - kulturne organizacije koje predstavljaju europsku kulturu (orkestri, zborovi, kazališne i plesne skupine) s tradicijom.
2. **Mreže za posredovanje** - predstavljaju određeni kulturni sektor i interes u dijalogu s institucijama EU
3. **Platforme za strukturni dijalog** - organizacije civilnog društva za područje kulture (mreže, zaklade, profesionalne organizacije).

Treća programska aktivnost: potpora aktivnostima analize i diseminacije daje podršku aktivnostima analize i širenja informacija koje na razne načine pridonose višem stupnju svjesnosti o programu Kultura i njegovim aktivnostima.

U evaluaciji projektnih prijedloga Kultura 2007.- 2013. natječaja mogu sudjelovati i evalautori iz Republike Hrvatske. Za evaluatora se možete prijaviti na web stranici Izvršne agencije:
http://eacea.ec.europa.eu/about/call_experts/call_experts_2007_en.php.

Radi lakše provedbe programa Kultura širom Europe, Europska komisija osniva **kulturne kontaktne točke** koje učinkovito informiraju najširu zajednicu i pružaju praktične i korisnicima potrebne informacije u svim zemljama sudionicama programa. Kulturna kontaktna točka u Hrvatskoj poseban je odjel pri Upravi za međunarodnu suradnju Ministarstva kulture zadužen za promicanje programa Kultura u Hrvatskoj.

Osoba nadležna za Program Unije: Nina Obuljen, državna tajnica

Kulturna kontakt točka u RH (pri Ministarstvu kulture):

Anja Jelavić

Križana Brkić

tel.: +385 1 4866 334; 4866 326

e-mail: ccp@min-kulture.hr

web: www.min-kulture.hr/ccp/, http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm

MEDIA 2007

MEDIA 2007 je Program Unije namijenjen financiranju aktivnosti vezanih uz razvoj europske audiovizualne industrije. Uspostavljen je za razdoblje 2007.-2013. godine, Odlukom br. 1718/2006/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 15. studenog 2006. godine. Ukupan proračun Programa MEDIA 2007 za razdoblje od 2007. do 2013. godine iznosi 755 milijuna eura. Program zajedno administriraju Opća uprava Europske komisije za obrazovanje i kulturu (DGEAC) i Izvršna agencija Europske komisije za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA). Republika Hrvatska sudjeluje u programu na temelju sklopljenog Memoranduma o razumijevanju (NN MU 3/08).

Glavni ciljevi Programa MEDIA 2007 su očuvanje i promidžba europskih kulturnih raznolikosti i kinematografskog nasljeđa osiguravanjem javnog pristupa toj baštini i poticanje dijaloga između kultura; povećanje naklade i gledanosti europskih audiovizualnih radova u i izvan EU; povećanje konkurentnosti europskog audiovizualnog sektora na globalnom tržištu. U svrhu ostvarivanja tih ciljeva, program podupire **pet skupina programskih aktivnosti**:

Usavršavanje

Program MEDIA podržava više od 50 različitih programa usavršavanja kao što su pisanje scenarija, ekonomski i financijski menadžment te nove tehnologije, koji omogućavaju audiovizualnim profesionalcima koji dolaze iz zemalja članica Programa MEDIA ojačavanje i proširivanje vlastite stručne kompetencije te konkurentnost na međunarodnom tržištu.

Razvoj projekata

Cilj je potpore za razvoj projekata (pojedinačnih, skupnih i interaktivnih) promidžba razvoja projekata putem financijskoga podupiranja nezavisnih europskih producerskih tvrtki. Potiče se razvoj igranoga, kreativno-dokumentarnog i animiranog filma te interaktivnih projekata za računala, internet, mobilne telefone, konzola za igrice i novih oblika za digitalne televizije.

Distribucija

Program MEDIA podržava transnacionalnu distribuciju europskih filmova i televizijskih programa. Dakle, europski distributeri mogu zatražiti financijsku pomoć za prikazivanje europskih filmova izvan matične zemlje (tzv. nenacionalni europski filmovi). Razlikujemo automatsku i selektivnu distribuciju te potporu za prodajne zastupnike, televizijsko prikazivanje i kinomreže (EUROPA CINEMAS).

Promidžba / Festivali

Promidžba kinematografije i audiovizualnih programa te potpora za održavanje filmskih festivala također su aktivnosti koje podupire Program MEDIA u nastojanju da se europskim nezavisnim producentima i distributerima olakša pristup i sudjelovanje na ključnim europskim i međunarodnim filmskim događanjima te da se promovira europski film na važnim međunarodnim filmskim sajmovima.

Nove tehnologije

Program MEDIA s pomoću novih tehnologija omogućuje dodatno financiranje različitih audiovizualnih projekata. Među takvim potporama razlikujemo potporu za pilot-projekte i potporu za Video-on-Demand.

Za financijska sredstva što ih Europska komisija kroz ovaj Program osigurava za potporu produkciji, promidžbi i distribuciji europskih audiovizualnih programa natjecati se mogu hrvatske tvrtke i profesionalci u području audiovizualnih medija; redatelji, producenati, scenaristi i ostale fizičke i pravne osobe koje se bave audiovizualnim djelatnostima.

U evaluaciji projektnih prijedloga MEDIA 2007 natječaja mogu sudjelovati i evalautori iz Republike Hrvatske. Za evaluatora se možete prijaviti na web stranici Izvršne agencije:
http://eacea.ec.europa.eu/about/call_experts/call_experts_2007_en.php.

Državno tijelo zaduženo za koordinaciju i provedbu programa MEDIA 2007 u RH: Ministarstvo kulture

Osoba nadležna za Program Unije: Nina Obuljen, državna tajnica

Svaka zemlja članica programa MEDIA 2007 ima obvezu osnovati MEDIA desk, koji radi na promidžbi i širenju informacija o Programu, pruža savjetodavnu pomoć svima onima koji žele sudjelovati u njemu te blisko surađuje s Izvršnom agencijom za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA).

Hrvatski MEDIA desk osnovan je u okviru Hrvatskoga audiovizualnog centra.

Kontakt: Martina Petrović, voditeljica MEDIA desk Hrvatske
tel: +385 1 4655 434
e-mail: martina.petrovic@mediadesk.hr
web: www.mediadesk.hr

Mladi na djelu

Program **Mladi na djelu** (*Youth in Action Programme*) je uspostavljen Odlukom Europskog parlamenta i Vijeća EU (br.1719/2006/EC). Pokriva razdoblje od 2007. do 2013. godine a za njegovu provedbu na europskoj razini za navedeno razdoblje izdvojeno je 885 milijuna eura. Najveći je program EU za mlade. Nudi brojne mogućnosti mobilnosti i neformalnog učenja te promiče međukulturalni dijalog.

Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu Europske komisije (EACEA) je odgovorna za upravljanje projektima pokrenutima u sklopu programa Mladi na djelu, čije su akcije centralizirane, (za one aktivnosti koje ne provode nacionalne agencije).

Nacionalne agencije osnivaju se u državama sudionicama programa kako bi provodile koordinaciju i upravljanje decentraliziranim akcijama programa na nacionalnoj razini. Nacionalne agencije imaju ključnu ulogu u praktičnoj implementaciji programa.

Odgovorne su za objavu programa na nacionalnoj razini i općenito informiranje o programu, provođenje selekcijskog postupka i dodjele sredstava, doprinos diseminaciji i korištenju rezultata programa, te posebice za nadzor provedbe projekata na nacionalnoj razini. U Republici Hrvatskoj, nacionalna agencija nadležna za provođenje decentraliziranih aktivnosti programa Mladi na djelu je Agencija za mobilnost i programe EU.

Projektom *Pripremne mjere za Program za cjeloživotno učenje i program Mladi na djelu* u okviru I komponente IPA 2007 programa, te njegovim nastavkom u okviru I komponente IPA 2009 programa, Agencija za mobilnost i programe EU se pripremala za provedbu programa (zapošljavanje i obuka osoblja), informirali su se potencijalni korisnici te se financiralo sudjelovanje u pilot aktivnostima programa.

Republika Hrvatska punopravno sudjeluje u programu od 1. siječnja 2011. godine na temelju sklopljenog Memoranduma o razumijevanju (NN MU 4/2011).

Ciljevi programa Mladi na djelu su promicanje aktivnog građanstva mladih, razvijanje solidarnosti i promicanje tolerancije među mladima, poticanje uzajamnog razumijevanja među mladima iz različitih zemalja, razvijanje kvalitetnih sustava potpore aktivnostima i organizacijama mladih te promicanje europske suradnje u sektoru mladih. Prioriteti programa su europsko građanstvo, aktivno sudjelovanje mladih u društvu (u životu zajednice), kulturalna različitost te uključivanje mladih sa smanjenim mogućnostima. Uz ova četiri navedena prioriteta, svake godine se određuju i prioriteti na godišnjoj osnovi.

Program je namjenjen i otvoren za sve mlade ljude (13-30 godina), neovisno o njihovom obrazovanju ili društvenoj i kulturalnoj pripadnosti; organizacijama mladih, predstavnicima lokalnih i regionalnih javnih tijela te svima uključenima u rad s mladima.

Dostupne aktivnosti programa Mladi na djelu te svi uvjeti i rokovi za podnošenje prijave, kao i priručnici za uspješnu prijavu na natječaj nalaze se na web stranicama Agencije za mobilnost i programe Europske unije. Prijedlozi projekata se prijavljuju izravno Agenciji (osim ako se radi o centraliziranim aktivnostima programa).

**Državno tijelo zaduženo za uključivanje i nadzor provedbe programa u RH:
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti**

Osoba nadležna za Program Unije: Stjepan Adanić, državni tajnik

**Nacionalna agencija zadužena za provedbu programa u RH:
Agencija za mobilnost i programe EU**

Ravnateljica: Tina Šarić

Kontakt osoba u Odjelu za program Mladi na djelu: Sanja Živoder

e-mail: yia@mobilnost.hr

tel: +385 1 5005 635

web: www.mobilnost.hr

Program za cjeloživotno učenje

Program za cjeloživotno učenje (*Lifelong Learning Programme - LLP*) zamijenio je programe Socrates, Leonardo da Vinci i eLearning program, čije je trajanje isteklo krajem 2006. godine. Uspostavljen je Odlukom Europskog parlamenta i Vijeća EU (br.1720/2006/EC) te pokriva razdoblje od 2007. do 2013. godine. Za njegovu provedbu na europskoj razini za navedeno razdoblje izdvojeno je 6.9 milijardi eura, što ga čini najvećim europskim programom u području obrazovanja, a obuhvaća sve sektore obrazovanja. Naglašavanjem potrebe za cjeloživotnim učenjem ovim programom se želi pridonijeti razvoju EU kao naprednog društva znanja, s održivim gospodarskim razvojem, većom stopom zapošljavanja boljim radnim mjestima i većim stupnjem društvene kohezije. Cilj je programa njegovati interakciju, međunarodnu suradnju i mobilnost sustava obrazovanja i stručnog usavršavanja unutar EU koja treba predstavljati standard kvalitete u svijetu.

Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu Europske komisije (EACEA) odgovorna je za upravljanje projektima pokrenutima u sklopu Programa za cjeloživotno učenje, čije su akcije centralizirane, odnosno za one aktivnosti koje ne provode nacionalne agencije.

Nacionalne agencije osnivaju se u državama sudionicama programa kako bi provodile koordinaciju i upravljanje decentraliziranim akcijama programa na nacionalnoj razini. Nacionalne agencije imaju ključnu ulogu u praktičnoj implementaciji programa. Odgovorne su za objavu programa na nacionalnoj razini i općenito informiranje o programu, provođenje selekcijskog postupka i dodjele sredstava, doprinos diseminaciji i korištenju rezultata programa, te posebice za nadzor projekata na nacionalnoj razini. U Republici Hrvatskoj, nacionalna agencija nadležna za provođenje Programa za cjeloživotno učenje je Agencija za mobilnost i programe EU.

Projektom *Pripreme mjere za Program za cjeloživotno učenje i program Mladi na djelu* u okviru I komponente IPA 2007 programa, te njegovim nastavkom u okviru I komponente IPA 2009 programa, nacionalna agencija (Agencija za mobilnost i programe EU) se pripremala za provedbu programa (zapošljavanje i obuka osoblja), informirali su se potencijalni korisnici te se je financiralo sudjelovanje u pilot aktivnostima programa.

Republika Hrvatska punopravno sudjeluje u programu od 1. siječnja 2011. godine na temelju sklopljenog Memoranduma o razumijevanju (NN MU 4/2011).

Program za cjeloživotno učenje sastoji se od četiri sektorska potprograma u sklopu kojih se dodjeljuju stipendije i potpore projektima koji naglašavaju transnacionalnu mobilnost pojedinaca, promiču bilateralna i multilateralna partnerstva, te poboljšava kvaliteta sustava obrazovanja i stručnog usavršavanja. Program se sastoji od sljedećih četiriju potprograma:

Potprogram Comenius je namijenjen **predškolskom odgoju, osnovnoškolskom i srednjoškolskom općem obrazovanju**. Omogućuje suradnju obrazovnih institucija i organizacija u okviru tog sustava (vrtići, osnovne i srednje škole te ostale ustanove uključene u opće školsko obrazovanje) diljem Europe i pojedinaca iz tih ustanova (odgajatelji, nastavnici, ravnatelji, nenastavno osoblje, nastavnici koji još nisu stekli iskustvo rada u nastavi i nastavnici koji se nakon nekog vremena ponovno vraćaju nastavi).

Potprogram Erasmus je program akademske mobilnosti namijenjen **visokom obrazovanju** u okviru kojeg se financiraju sljedeće aktivnosti: mobilnost studenata (studijski boravak na stranom visokom učilištu ili stručna praksa u inozemnom poduzeću/ustanovi); mobilnost nastavnog osoblja (stručno usavršavanje nastavnog osoblja na stranom visokom učilištu ili u poduzeću ili održavanje nastave); mobilnost nenastavnog osoblja (stručno usavršavanje nenastavnog osoblja na stranom visokom učilištu ili poduzeću). Za postupak odabira studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja zadužena su hrvatska visoka učilišta. Za hrvatske ustanove iz područja visokog obrazovanja preduvjet za sudjelovanje je dokument pod nazivom Erasmus sveučilišna povelja (*Erasmus University Charter - EUC*) kojim se jamči da je dotična visokoškolska ustanova ispunila određene preduvjete za sudjelovanje u programu Erasmus.

Potprogram Leonardo da Vinci obuhvaća **strukovno obrazovanje i osposobljavanje na svim razinama obrazovanja** (osim za mobilnost u visokoškolskom obrazovanju što obuhvaća Erasmus). Njime se omogućava usavršavanje stručnih znanja, vještina i sposobnosti kroz sudjelovanje u mobilnosti, te u europskim obrazovnim projektima. Uključuje sve osobe koje su na bilo koji način povezane sa strukovnim obrazovanjem, bilo da su to obrazovne ustanove poput srednjih strukovnih škola, pučkih učilišta ili institucija iz gospodarskog sektora, na primjer, gospodarske/obrtničke komore, poduzeća ili trgovačkih organizacija te im omogućuje stručno usavršavanje u inozemstvu.

Potprogram Grundtvig je namijenjen organizacijama i pojedincima koji su povezani s obrazovanjem i usavršavanjem odraslih, korisnicima usluga koje navedene institucije i pojedinci pružaju (odraslim učenicima) te svima povezanim s obrazovanjem odraslih (obučavatelji, ravnatelji, nenastavno osoblje, studenti viših godina studija andragogije, obučavatelji odraslih koji još nisu stekli iskustvo rada u nastavi, obučavatelji odraslih koji se vraćaju radu u nastavi).

Transverzalni program povezuje ova četiri potprograma, a cilj mu je promicati europsku suradnju u području koje pokriva dva ili više potprograma (horizontalno djelovanje). Podupire aktivnosti kao što su: suradnja u politici i inovacije u cjeloživotnom učenju; promicanje učenja stranih jezika; razvoj inovativnih, na informacijskim i komunikacijskim tehnologijama utemeljenih sadržaja, usluga, pedagogije i prakse cjeloživotnog učenja; diseminacija i upotreba rezultata aktivnosti koje se financiraju iz Programa za cjeloživotno učenje i prethodnih s njim povezanih programa te razmjena primjera dobre prakse. Većinu aktivnosti Transverzalnog programa (osim studijskih posjeta) provodi Izvršna Agencija u Bruxellesu. Aktivnost Studijski posjeti provodi nacionalna agencija, a namijenjena je donositeljima odluka u obrazovanju, ravnateljima, predstavnicima lokalne, regionalne ili državne vlasti.

Potprogram Jean Monnet se nadovezuje na ove aktivnosti te podupire obrazovanje i istraživanje u području europskih integracija unutar, ali i izvan EU. Cilj mu je **poticati aktivnosti poučavanja i istraživanja u studijima europskih integracija** te pružiti podršku djelovanju odgovarajućeg broja institucija i udruženja čiji rad je usmjeren na pitanja europskih integracija i na obrazovanje i osposobljavanje u europskoj perspektivi. Pokrenut 1990. godine, program je danas prisutan u 60 zemalja u svijetu, te 700 sveučilišta provodi Jean Monnet kolegije. Aktivnosti Jean Monnet programa provodi Izvršna Agencija u Bruxellesu.

Tko može sudjelovati u Programu za cjeloživotno učenje?

Sudjelovanje je otvoreno za sve vrste obrazovnih ustanova, od predškolskih do visokoškolskih ustanova, strukovnog obrazovanja i usavršavanja, obrazovanja odraslih te pojedince - učenike, studente i nastavnike. Za svaki pojedini dio programa propisano je koja je kategorija sudionika predviđena.

Dostupne aktivnosti Programa za cjeloživotno učenje te svi uvjeti i rokovi za podnošenje prijave, kao i priručnici za uspješnu prijavu na natječaj nalaze se na mrežnim stranicama Agencije za mobilnost i programe Europske unije. Prijedlozi projekata se prijavljuju izravno Agenciji (osim ako se radi o centraliziranim aktivnostima programa).

**Državno tijelo zaduženo za uključivanje i nadzor provedbe programa u RH:
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa**

Osoba nadležna za Program Unije: Ivana Puljiz, ravnateljica

**Nacionalna agencija zadužena za provedbu programa u RH :
Agencija za mobilnost i programe EU**

Ravnateljica: Tina Šarić

Kontakt osobe:

Comenius: Zvonimir Vidušin
e-mail: comenius@mobilnost.hr

Leonardo da Vinci: Duje Prkut
e-mail: leonardo@mobilnost.hr

Erasmus: Zrinka Dujmović
e-mail: erasmus@mobilnost.hr

Grundtvig: Ozren Pavlović Bolf
e-mail: grundtvig@mobilnost.hr
tel: +385 1 5005 635
web: www.mobilnost.hr

Erasmus Mundus II

Erasmus Mundus II program se temelji na iskustvima i rezultatima prve faze programa čije je trajanje isteklo krajem 2008. godine. Uspostavljen je Odlukom (br. 1298/2008/EC) Europskog parlamenta i Vijeća EU o uspostavi 2. faze programa Erasmus Mundus (2009. – 2013.). Provedba programa je centralizirana te Izvršna agencija Europske komisije za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA) implementira program u cijelosti. Ona raspisuje pojedinačne natječaje te je odgovorna za cijeli projektni ciklus uključujući odabir projekata, dodjelu financijske potpore i nadzor nad provedbom projekata.

Agencija za mobilnost i programe EU, kao nacionalna kontakt točka za pitanja u svezi s programom Erasmus Mundus II, surađuje s institucijama EU, a osnovna joj je zadaća informiranje javnosti o programu i diseminacija informacija.

Erasmus Mundus je program suradnje i mobilnosti u području visokog obrazovanja kojem je cilj poboljšati kvalitetu visokog obrazovanja u Europi i promicati dijalog i razumijevanje između ljudi i kultura kroz suradnju s trećim zemljama. Naglašava vidljivost i atraktivnost europskog visokog obrazovanja u trećim zemljama kroz promidžbu i poticanje međunarodne suradnje. Pojam "treće zemlje" obuhvaća sve ostale zemlje svijeta koje su se uključile u ovaj program, a nisu članice EU.

Ustanove iz Republike Hrvatske trenutno imaju status tzv. „treće zemlje” u Aktivnostima 1 i 3 (v. niže) što znači da ne mogu biti podnositelji projekata (koordinatori konzorcija), odnosno sklapati ugovore s Europskom komisijom, ali mogu sudjelovati kao projektni partneri. Preduvjet za punopravno sudjelovanje RH u Erasmus Mundus II programu je potpisivanje i stupanje na snagu sporazuma između RH i Europske komisije (tzv. Memoranduma o razumijevanju) čije je potpisivanje do daljnjega odgođeno.

Potencijalni korisnici programa u RH su visoka učilišta (u obliku konzorcija/partnerstava) i sve privatne i javne ustanove aktivne u području visokog obrazovanja i istraživanja, kao i studenti (koji su završili barem preddiplomsku razinu studija), nastavnici, istraživači i osoblje sveučilišta (akademsko i / ili administrativno).

Program Erasmus Mundus II se provodi kroz 3 aktivnosti:

Aktivnost 1 - Združeni programi Erasmus Mundus provode se prvenstveno stvaranjem centara izvrsnosti na visokim učilištima (kojima je Europska komisija dodijelila Erasmus sveučilišnu povelju – u sklopu Programa za cjeloživotno obrazovanje) kroz **združene diplomske (Erasmus Mundus Masters Courses) i doktorske studije (Erasmus Mundus Joint Doctorates)**. Kroz ovu aktivnost se također financiraju stipendije profesora i studenata iz trećih zemalja za sudjelovanje u tim studijima, kao i stipendije studentima i profesorima iz zemalja Europske unije za studiranje/predavanje na partnerskim sveučilištima Erasmus Mundus u trećim zemljama. Visoka učilišta iz Hrvatske, kao visoka učilišta iz trećih zemalja, mogu sudjelovati kao aktivni članovi konzorcija, no ne mogu podnositi projektni prijedlog u ime čitavog konzorcija, tj. ne mogu biti koordinatori konzorcija.

Hrvatski državljani mogu se prijaviti za stipendije kao državljani trećih zemalja za Erasmus Mundus združene diplomatske/doktorske studije. Zainteresirani kandidati trebaju se prijaviti izravno visokim učilištima koja provode Erasmus Mundus II združene diplomatske/doktorske studije. Aktivnosti za nastavnike se odnose na predavački i istraživački rad na inozemnom visokom učilištu.

Aktivnost 2 - Erasmus Mundus partnerstva (nekadašnja aktivnost *External Cooperation Windows*) između visokih učilišta iz EU koja provode studij Erasmus Mundus II i visokih učilišta u trećim zemljama (svim ostalim zemljama uključenim u program) u svrhu mobilnosti na svim akademskim razinama.

Aktivnost 3 - Promidžba visokog obrazovanja u Europi kao npr. internacionalizacija visokih učilišta ili međusobno priznavanje kvalifikacija između visokih učilišta iz EU i visokih učilišta iz trećih zemalja. Ova komponenta nije namijenjena promidžbi pojedinog sveučilišta ili pojedinog združenog diplomskog studija nego joj je svrha povećanje privlačnosti europskog visokog obrazovanja u svijetu. U ovoj komponenti, osim visokih učilišta mogu sudjelovati i druge privatne ili javne ustanove koje se bave visokim obrazovanjem.

Državno tijelo zaduženo za uključivanje i nadzor provedbe programa u RH:
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Osoba nadležna za Program Unije: Ivana Puljiz, ravnateljica

Agencija za mobilnost i programe EU promovira program na razini RH:

Ravnateljica: Tina Šarić

Kontakt osoba: mr sc. Zrinka Dujmović, Odsjek za Erasmus Mundus

e-mail: zrinka.dujmovic@mobilnost.hr

tel: +385 1 5005 635

web: www.mobilnost.hr, http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/programme/about_erasmus_mundus_en.php

